

Alur Álvinnsla ehf. (áður Kratus ehf.)
Klafastaðavegi 4
301 Akranes

29. janúar 2026
UOS2501674/S.M.

Reglubundið eftirlit í Al álvinnslu

Þann 13. nóvember 2025 fór fram reglubundið eftirlit í Al Álvinnsla ehf. Í samræmi við 57. grein reglugerðar nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit, sendist meðfylgjandi eftirlitsskýrsla.

Fimm eldri frávik voru opin þegar eftirlitið fór fram:

1. Gr. 2.14 í eldra starfsleyfi sett fram 6. nóvember 2017. Gjallsand skal allan flytja af svæðinu til viðurkennds endurvinnsluaðila og geyma í vel lokuðu geymslurými. Að sögn rekstraraðila er nú um 1200-1500 tonn til geymslu að Vogatungu og um 2000 tonn á verksmiðjussvæðinu. Gámar sem innihalda saltköku á lóð verksmiðjunnar hafa orðið fyrir veðrun og því hættu á mengun í jarðveg auk þess sem varanleg geymsla er óheimil. **Geymslan í Vogatungu hefur verið tæmd og saltkakan flutt erlendis til endurvinnslu. Saltkaka sem geymd er í gámum á lóðinni að Klafastaðavegi 6 við hlið Als álvinnslu hefur verið geymd þar lengur en þrjú ár og því væntanlega um varanlega geymslu að ræða (sbr. 3. gr. reglugerð 738/2003). Frávikið er opið.**
2. Gr. 2.5 í eldra starfsleyfi sett fram 22. janúar 2018. Í mælingu sem fór fram þann 23. október sl. er styrkur vetnisflúoríðs 17,9 mg/Nm³ í útblæstri en losunarmörk eru 2,5 mg/Nm³. Samkvæmt bréfi sem rekstraraðili sendi þann 13. desember sl. var verið að bræða álflok. Rekstraraðili hyggst bæta við kalkstein í vinnsluferlið til að draga úr myndun vetnisflúoríðs. **Rekstraraðili hefur unnið að úrbótum á hreinsivirki sem og bætt nýju íblöndunarefni í vinnsluferlið til að minnka styrk vetnisflúoríðs í útblæstri. Frávikið er opið.**
3. Gr. 2.5 í eldra starfsleyfi sett fram 14. júní 2019. Í nýjustu mælingu í útblæstri sem framkvæmd var í apríl er vetnisflúoríð aftur yfir mörkum. Rekstraraðili hefur sent inn nýja úrbótaáætlun hvað það varðar og pantað aðra mælingu til að sannreyna virkni úrbóta. **Rekstraraðili hefur unnið að úrbótum á hreinsivirki og bætt íblöndunarefni í vinnsluferlið til að minnka styrk vetnisflúoríðs í útblæstri. Frávikið er opið.**

4. Gr. 2.5 í eldra starfsleyfi sett fram 8. september 2021. Styrkur vetnisflúoríðs mældist yfir starfsleyfismörkum í útblástursmæingum 2020 og 2021. Styrkurinn mældist 22,5 mg/Nm³ í nóvember 2020 og 6,5 mg/Nm³ í september 2021. Starfsleyfismörkin fyrir flúorefnasambönd eru 2,5 mg/Nm³. **Rekstraraðili hefur unnið að úrbótum á hreinsivirki og bætt íblöndunarefni í vinnsluferlið til að minnka styrk vetnisflúoríðs í útblæstri. Frávikið er opið.**
5. Gr. 3.5 í núgildandi starfsleyfi sett fram 22. desember 2022. Helstu ryk uppsprettur skulu vera með virkar mengunarvarnir. Hönnun og rekstur verksmiðjunnar skal miðast við að halda rykmengun og annarri mengun niðri. Ítrekuð rykmengun er um báðar innkeyrsludyr á suðurhlið verksmiðjuhússins. **Rekstraraðili sendi inn úrbótaáætlun vegna fráviksins þann 24. janúar 2023 og uppfærða úrbótaáætlun þann 8. ágúst 2023. Frávikið er opið.**

Fjögur frávik komu fram er varða:

1. Gr. 1.2 í starfsleyfi. Starfsleyfi rekstraraðila er bundið við Klafastaðaveg 4. Rekstraraðili er þó einnig með starfsemi á Klafastaðavegi 6 og Tangavegi 3 sem ekki er með starfsleyfi.
2. Gr. 2.4 í starfsleyfi. Vinnusvæði, geymsla hráefna og framleiðsluvöru skulu vera lokuð og afgirt og aðgangur óviðkomandi bannaður. Greiður aðgangur er að athafnasvæði rekstraraðila norðanmegin við verksmiðjuhús.
3. Gr. 3.7 í starfsleyfi. Mælingar í útblæstri voru framkvæmdar 14. mars 2024. Mælt var ryk, loftkennt flúoríð (HF), HCl og Cl₂ í útblæstir og reyndust öll gildi, nema Cl₂, vera yfir losunarmörkum í starfsleyfi.
4. Gr. 4.4 í starfsleyfi. Rekstraraðili skal árlega meta heildarlosun verksmiðjunnar af ryki, PAH efnum, PCDD/F efnum, NO_x og þungmálmum. Mati fyrir árið 2024 hefur ekki verið skilað.

Í samræmi við 58. gr. reglugerðar nr. 550/2018 óskar Umhverfis- og orkustofnun eftir eftirfarandi:

- Framvinduskýrslu vegna eldri frávika.
- Tímasettri áætlun um úrbætur á frávikum er fram komu við eftirlit 2025.

Skýrslan og áætlunin skulu berast stofnuninni eigi síðar en 19. febrúar 2026.

Virðingarfyllt,

Sigríður Magnúsdóttir

Teymi eftirlits

Freyr Ævarsson

Teymi eftirlits